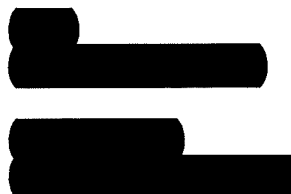

Warszawa, dnia 11 października 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW,
INWESTYCJI I ROZWOJU

DD2.056.10.2019

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach¹ w związku z przyslaną petycją skierowaną do Ministra Finansów z dnia 07 lipca 2019 r. „o podjęcie skutecznych działań legislacyjnych w następujących sprawach dotyczących reformy prawa podatkowego do czego zobowiązało się PIS w swoim programie wyborczym w 2005 r. i w 2015 r. i do tej pory się z nich nie wywiązało”, uprzejmie informuję.

Odpowiadając na pytania dotyczące zasad opodatkowania dochodów z inwestycji w fundusze kapitałowe (**pytanie nr 1 i 2**), pragnę wyjaśnić, że stosownie do art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych², zwanej dalej „ustawą PIT”, za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się m.in. przychody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych.

Uzyskanie takiego przychodu powoduje powstanie obowiązku podatkowego w momencie otrzymania lub postawienia do dyspozycji podatnika pieniędzy lub wartości pieniężnych.

Zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 5 ustawy PIT dochody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych opodatkowane są 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym. Dochodem jest nadwyżka przychodów nad kosztami ich uzyskania. W przypadku inwestowania w fundusz denominowany w walucie obcej zarówno przychód, jak i koszty, a w konsekwencji dochód do opodatkowania oraz podatek określa się w walucie polskiej.

Przeliczenia waluty obcej na złote, dla celów podatkowych, dokonuje się – podobnie jak w innych przypadkach określania dochodu do opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych w Polsce – według kursu średniego walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu oraz poniesienia kosztu (art. 11a ust. 1 i 2 ustawy PIT).

Tym samym, w przypadku inwestowania w fundusze kapitałowe denominowane w walucie obcej na wysokość uzyskanego dochodu – stanowiącego podstawę opodatkowania, bądź poniesienia straty (w sensie ekonomicznym), ma wpływ zmiana kursu tej waluty do złotego w trakcie trwania inwestycji. Przy czym powstałe z takich inwestycji straty nie podlegają odliczeniu od dochodu do opodatkowania w kolejnych latach (występuje tylko brak dochodu do opodatkowania z takiej inwestycji). Wynika to z przyjętej zasady opodatkowania dochodów w formie zryczałtowanej, zgodnie z którą podstawę opodatkowania stanowi ustalony przychód lub dochód, bez pomniejszania o straty poniesione w funduszach kapitałowych oraz inne straty z

¹ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn zm.).

kapitałów pieniężnych i praw majątkowych, poniesione w roku podatkowym oraz latach poprzednich (art. 30a ust. 6 ustawy PIT).

W konsekwencji takiego sposobu ustalania dochodu do opodatkowania z inwestycji w fundusze kapitałowe może zaistnieć sytuacja uzyskania przez podatnika dochodu do opodatkowania, mimo iż w walucie obcej otrzyma kwotę niższą od zainwestowanej (wartość jednostki uczestnictwa w walucie obcej zmalała, ale wzrósł kurs tej waluty do złotego – jak w przykładzie podanym w wystąpieniu). Może także zaistnieć sytuacja odwrotna, w której nie dochodzi do uzyskania dochodu do opodatkowania (następuje strata ekonomiczna, lecz niepodatkowa), w przypadku gdy podatnik w walucie obcej otrzymuje kwotę wyższą od zainwestowanej – jeżeli wartość jednostki uczestnictwa w walucie obcej wzrosła, ale spadł kurs tej waluty do złotego.

Natomiast w przypadku lokat bankowych (niezależnie, czy otrzymywanych w walutach obcych, czy w złotych) opodatkowaniu podlega przychód, czyli kwota otrzymanych lub postawionych do dyspozycji podatnika środków pieniężnych z tytułu odsetek, bez pomniejszania o koszty jego uzyskania. Również w przypadku uzyskania przychodów z odsetek w walutach obcych, dla celów podatkowych przelicza się na podstawie art. 11a ust. 1 ustawy PIT. Przychody te, jeżeli nie pochodzą z tytułu gromadzenia środków na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą, podlegają opodatkowaniu 19% zryczałtowanym podatkiem dochodowym (art. 30a ust. 1 pkt 3 ustawy PIT).

Przepisy ustawy PIT w zakresie opodatkowania dochodów z inwestycji w fundusze kapitałowe nie były przedmiotem badania pod względem ich zgodności z Konstytucją RP. Do wydawania orzeczeń dotyczących zgodności przepisów ustaw z Konstytucją RP właściwy jest tylko Trybunał Konstytucyjny.

Jednocześnie informuję, że w związku z planowanymi zmianami w prawie podatkowym wynikającymi ze Strategii Rozwoju Rynku Kapitałowego (SRRK), rozważa się m.in. przyjęcie rozwiązania, które daje możliwość rozliczania strat z inwestycji w fundusze kapitałowe z dochodami w inne instrumenty finansowe. Jednak podkreślić należy, że na obecnym etapie jest to koncepcja kierunkowa, która będzie wymagała jeszcze szczegółowego opracowania, po uprzednim dokonaniu wszechstronnej analizy pod względem skutków społeczno-gospodarczych.

Odpowiadając na pytanie dotyczące prawa do umorzenia podatku (**pytanie nr 3**), informuję, że ustawa – Ordynacja podatkowa³ przewiduje umorzenie zaległości podatkowych i odsetek za zwłokę (art. 67a § 1 pkt 3 i art. 67b tej ustawy). Naczelnik urzędu skarbowego może umorzyć zaległość podatkową na wniosek podatnika w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym. Umorzenie zaległości podatkowej powoduje również umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona zaległość podatkowa (art. 67a § 2 Ordynacji podatkowej).

Ordynacja podatkowa nie przewiduje możliwości umorzenia podatku, który nie przekształcił się w zaległością podatkową. Umorzenie podatku wprowadza natomiast projekt nowej Ordynacji podatkowej (druk sejmowy nr 3517).

Jeśli podatnik uważa, że płatnik pobrał od niego podatek nienależnie lub w wysokości większej od należnej może złożyć wniosek o stwierdzenie nadpłaty podatku (art. 75 § 1 Ordynacji podatkowej).

³ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.).

Odpowiadając na pytanie dotyczące likwidacji opodatkowania przychodów z odsetek od oszczędności zgromadzonych na rachunkach bankowych, który został określony w petycji jako „podatek Belki” (**pytanie nr 4**), pragnę poinformować, iż Rada Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r. podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.)*

Dokument ten w jednym z głównych obszarów koncentracji działań określonych w przyjętej Strategii wskazuje obszar „Kapitał dla rozwoju”. Jednym z kierunków interwencji jest budowa długoterminowego kapitału Polaków. Kierunek ten ma na celu zwiększenie skali oszczędności w gospodarce poprzez budowę kultury oszczędzania, upowszechnienie w świadomości społeczeństwa korzyści płynących z inwestowania w instrumenty długoterminowe oraz zmiany w dotychczas funkcjonującym systemie emerytalnym. Z zakładanych działań przewidzianych do realizacji do 2020 r. w ramach budowy kultury oszczędzania jest obniżenie stawki opodatkowania dochodów z inwestycji długoterminowych (powyżej 12 miesięcy).

Należy mieć na uwadze, że realizacja *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* wymaga zmian legislacyjnych. Przygotowane projekty takich zmian są konsultowane z partnerami społecznymi w zakresie m.in. weryfikacji ich zgodności z oczekiwaniami społecznymi. W tym kontekście petycja dotycząca likwidacji opodatkowania takich przychodów traktowana jest jako sygnał takich oczekiwań.

Należy jednak zauważyć, że wprowadzenie takiej ulgi wymaga wszechstronnej analizy ekonomicznej i społecznej. Wszelkie bowiem ulgi i zwolnienia z opodatkowania stanowią odstępstwo od zasady powszechności opodatkowania. W konsekwencji, wprowadzenie zwolnień podatkowych musi służyć realizacji określonych celów społecznych i ekonomicznych.

Jednocześnie nie można pominąć faktu, iż zwolnienie z podatku określonej grupy przychodów, jako odstępstwo od zasady powszechności opodatkowania, wymaga uzasadnienia przewidywanych skutków (kosztów i korzyści), z uwagi na możliwość spotkania się z zarzutem naruszenia konstytucyjnej równości podmiotów w prawie.

Tym samym wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych przychodów z odsetek do wkładów oszczędnościowych jest możliwe tylko wówczas, gdy skutki tej preferencji podatkowej, w postaci zmniejszenia wpływów do budżetu państwa pozwoliłyby na realizację celów, które w konsekwencji stworzyłyby długotrwałe mechanizmy do dalszego rozwoju gospodarki państwa i poprawy życia polskich obywateli.

Odpowiadając na pytanie dotyczące wysokości kwoty wolnej od podatku (**pytanie nr 5**), informuję, że rząd Prawa i Sprawiedliwości wykonał w całości wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2015 r. sygn. akt K 21/14. W wyroku tym Trybunał orzekł, że *art. 27 ust. 1 ustawy PIT w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji, jest niezgodny z art. 2 i art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*. Jednocześnie Trybunał wskazał, że przepis art. 27 ust. 1 ustawy PIT, w zakresie wskazanym w sentencji orzeczenia, *traci moc obowiązującą z dniem 30 listopada 2019 r.*

Mając powyższe na uwadze, w dniu 29 listopada 2016 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1926), która ustaliła wysokość kwoty zmniejszającej podatek (generującej tzw. kwotę wolną) na poziomie:

- 1) 1 188 zł – dla podstawy obliczenia podatku nieprzekraczającej kwoty 6 600 zł;

- 2) 1 188 zł pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $631 \text{ zł } 98 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 6\,600 \text{ zł}) \div 4\,400 \text{ zł}$ – dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 6 600 zł i nieprzekraczającej kwoty 11 000 zł;
- 3) 556 zł 02 gr – dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 11 000 zł i nieprzekraczającej kwoty 85 528 zł;
- 4) 556 zł 02 gr pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $556 \text{ zł } 02 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 85\,528 \text{ zł}) \div 41\,472 \text{ zł}$, dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 85 528 zł i nieprzekraczającej kwoty 127 000 zł.

Tak ukształtowana kwota zmniejszająca podatek miała zastosowanie do rocznego rozliczenia dochodów uzyskanych w 2017 r.

Począwszy od rocznego rozliczenia dochodów uzyskanych od 1 stycznia 2018 r. kwota zmniejszająca podatek jest jeszcze wyższa i wynosi:

- 1) 1440 zł – dla podstawy obliczenia podatku nieprzekraczającej kwoty 8000 zł;
- 2) 1440 zł pomniejszone o kwotę obliczoną według wzoru: $883 \text{ zł } 98 \text{ gr} \times (\text{podstawa obliczenia podatku} - 8\,000 \text{ zł}) \div 5\,000 \text{ zł}$, dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 8000 zł i nieprzekraczającej kwoty 13 000 zł;
- 3) 556 zł 02 gr – dla podstawy obliczenia podatku wyższej od 13 000 zł i nieprzekraczającej kwoty 85 528 zł.

Zmianę w tym zakresie wprowadziła ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz.U. poz. 2175).

Dzięki tym regulacjom w rozliczeniu rocznym za rok 2018 oraz za rok bieżący, podatnicy, którzy uzyskali dochód (podstawę opodatkowania) w wysokości 8 000 zł w ogóle nie płacą podatku. Niższy podatek – w stosunku do rozliczenia za rok 2017 – płacą ci, których podstawa opodatkowania mieści się w granicach od 8 000 zł do 13 000 zł.

Jednocześnie nowelizacja z dnia 29 listopada 2016 r. nałożyła na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek corocznej weryfikacji kwoty zmniejszającej podatek. Zgodnie z art. 27 ust. 1d ustawy PIT, minister właściwy do spraw finansów publicznych przedkłada Radzie Ministrów, w terminie do 15 września roku, w którym dokonano weryfikacji:

- 1) informację o wynikach dokonanej weryfikacji;
- 2) propozycję zmiany kwoty zmniejszającej podatek na rok następny, w przypadku istotnego wzrostu kwoty minimum egzystencji dla jednoosobowego gospodarstwa ustalonego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Tym samym obecnie obowiązujące przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych gwarantują, że wysokość kwoty zmniejszającej podatek (generującej tzw. kwotę wolną) uwzględnia wysokość minimum egzystencji.

Podkreślić przy tym należy, że według „Informacji o poziomie minimum egzystencji w 2018 r.” opublikowanej przez Instytut Pracy i Polityki Socjalnej w dniu 28 marca 2019 r. wartość ubiegłorocznego minimum egzystencji dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego wyniosła 591,14 zł, a dla gospodarstwa emeryckiego 560,01 zł. W skali roku jest to odpowiednio kwota 7 093,68 zł (12 x 591,14 zł) oraz 6 720,12 zł (12 x 560,01 zł).

W obu przypadkach kwoty rocznego minimum egzystencji są zatem niższe niż od maksymalnej „kwoty wolnej”, która wynosi 8 000 zł.

Mając powyższe na uwadze należy zauważyć, iż obecne przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w zakresie kwoty zmniejszającej podatek generującej tzw. kwotę wolną, są zsynchronizowane ze zdolnością do płacenia podatków.

Odnosząc się do poruszonej kwestii obietnic stworzenia nowej ustawy – Ordynacja podatkowa oraz powołania instytucji Rzecznika Praw Podatnika, wyjaśniam, że w Ministerstwie Finansów prowadzono prace legislacyjne nad projektem nowej Ordynacji podatkowej (nr UD409 w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów) oraz ustawy o Rzeczniku Praw Podatnika (nr UD421 w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów). Projekty te poddano uzgodnieniom, konsultacjom publicznym oraz opiniowaniu w ramach rządowego procesu legislacyjnego. Na posiedzeniu w dniu 28 maja 2019 r. Rada Ministrów przyjęła oba projekty ustaw oraz zdecydowała o skierowaniu ich do Sejmu. W dniu 4 czerwca 2019 r. projekty ustaw wpłynęły do Sejmu (druk sejmowy nr 3517 i nr 3516) i skierowane zostały do pierwszego czytania na posiedzeniu Sejmu. Następnie projekty zostały skierowane do sejmowej Komisji Finansów Publicznych, która na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2019 r. rozpatrzyła pozytywnie wniosek o przekazanie projektów ustaw do Podkomisji stałej do spraw monitorowania systemu podatkowego. Pierwszy etap prac nad projektami ustaw w ramach Podkomisji miał miejsce na posiedzeniu Podkomisji w dniu 17 lipca 2019 r. Dalszy przebieg prac nad projektami ustaw uzależniony jest od harmonogramu prac Sejmu.

Istotą projektowanych zmian jest przede wszystkim wzmocnienie ochrony praw podatnika w jego relacjach z organami podatkowymi oraz zwiększenie efektywności i skuteczności poboru podatków.

Rozwiązania chroniące podatnika w kontaktach z organami administracji skarbowej obejmują m.in.:

- zasady ogólne prawa podatkowego (np. zasada informowania i wsparcia, zasada domniemania uczciwości zobowiązanego, zasada uzasadnionych oczekiwań);
- konsensualne formy załatwiania spraw podatkowych (umowa podatkowa, mediacja, program współdziałania, konsultacje skutków podatkowych transakcji),
- limit terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego,
- środki zwalczania przewlekłości postępowania,
- możliwość umorzenia podatku przed terminem płatności,
- dłuższe terminy do wniesienia odwołania i zażalenia.

Z upoważnienia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju,

Maciej Żukowski

Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych
w Ministerstwie Finansów

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

